

Vägledningens betydelse för kompetensförsörjningen

Varför satsar vi på Studie- och yrkesvägledning?

Varför är studie-och yrkesvägledning viktigt?

- Vilka är våra utmaningar?
- Vad säger skollagen?
- Vad säger forskningen?
- Skolverkets arbete

Utmaningar

- Andel behöriga till gymnasiet är lägre än rikssnittet
- Rörig gymnasievalsperiod med många omval på våren i åk 9 samt vid terminsstart.
- Sena omval vilket innebär 4-5 år på gymnasiet
- Avhopp
- Hög belastning på KAA och vuxenutbildningarna
- Arbetsbrist på kvalificerad personal

Vad säger Skollagen?

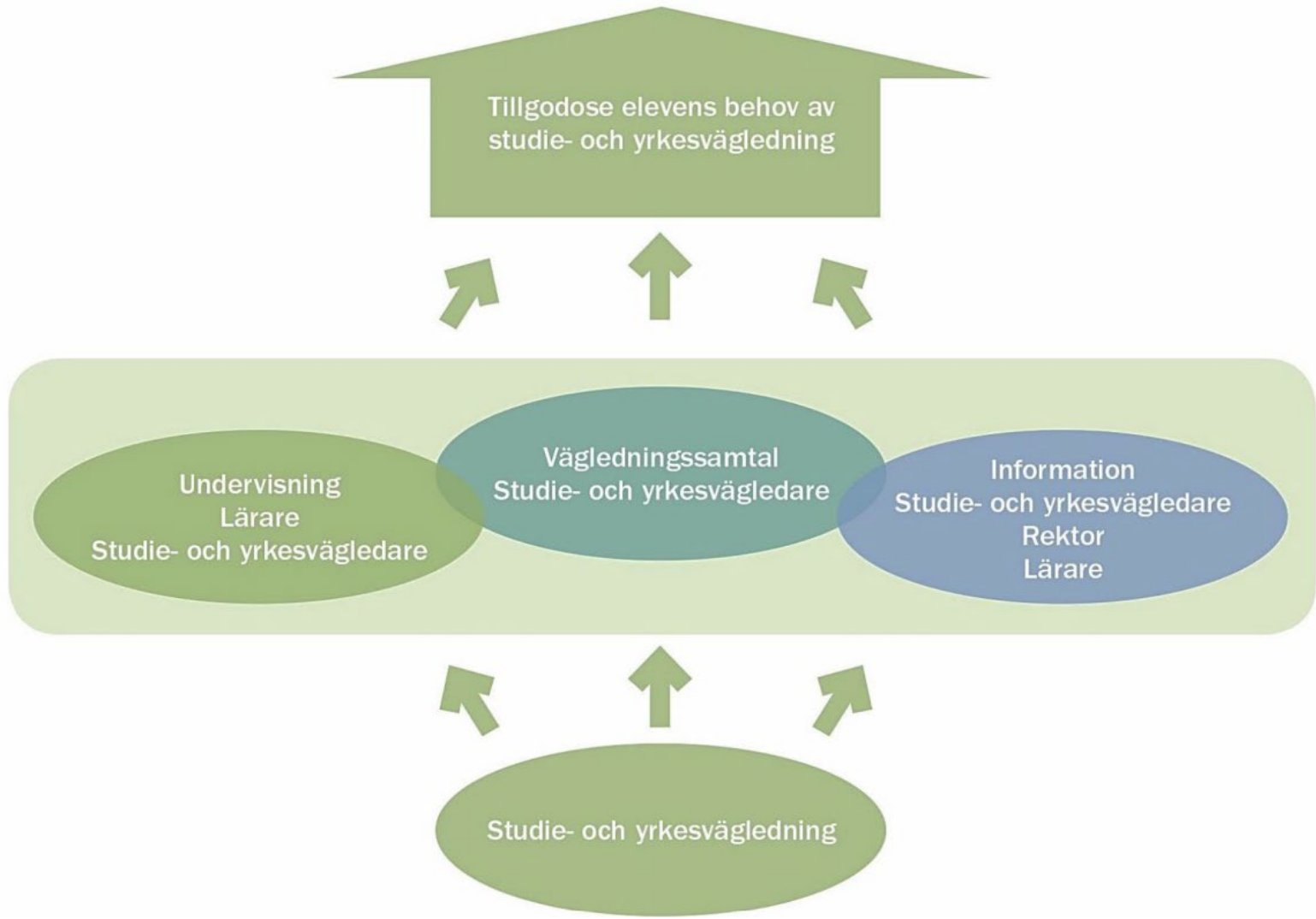
Kap 2

29 § Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Vad säger forskningen?

- Vägledning som innehåller **många olika aktiviteter** ger bäst upplevelse/effekt och mest för de som behöver det mest (Forskningsöversikt, Dansk Clearinghouse, 2011)
- **Börja tidigt** och fortsätt, på olika sätt på olika nivåer (OECD. Investing in Youth: Sweden, 2016)
- Redan vid 3-5 års ålder blir barn medvetna om vuxenroller och delar in yrken i tänkbara eller otänkbara yrken utifrån traditionella könsmonster. Barnen behöver **möta mönsterbrytare** och se möjligheter. (L. Gottfredson. 1996)
- **Stereotypa val skapar begränsningar** och hinder för individ och största samhällsnytta (Anders Stenberg, Att välja utbildning, SNS förlag 2016)
- **Motivationen ökar** när eleverna får förståelse för hur ämnesinnehåll knyter an till verkligheten. (MM Thomson och J Wery, N Carolina State University, 2013)
- Hur motivera- **Förståelse av sammanhang** och en känsla av meningsfullhet! (Daniel Sundberg, forskare Linnéuniversitetet)

Skolverkets Allmänna råd

Huvudmannen bör

- konkretisera vad de nationella målen för studie- och yrkesvägledning innebär för den egna verksamheten, och
- vid beslut om organisation och resursfördelning säkerställa att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning kan tillgodoses.

Skolverkets Allmänna råd

Rektorn bör

- se till att det finns rutiner och metoder för att planera, utvärdera och
- utveckla studie- och yrkesvägledningen så att den tillgodoser elevernas behov av vägledning,
- tydliggöra hur ansvaret för studie- och yrkesvägledningen är fördelat mellan studie- och yrkesvägledare, lärare och övrig personal samt formerna för samarbetet mellan dem,
- se till att studie- och yrkesvägledning sker kontinuerligt och integrerat i utbildningen under studietiden, så att eleven ges förutsättningar att göra väl underbyggda studie- och yrkesval, samt
- se till att eleverna, utifrån sina behov, erbjuds vägledningssamtal

Plan för studie- och yrkesvägledning

- Huvudmannens plan?

2

HUVUDMANNAPLAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Innehåll

Inledning	3
Lagar, styrdokument och riktlinjer.....	3
Studie och yrkesvägledning- hela skolans ansvar.....	4
Mål med studie och yrkesvägledningen.....	7
Roller och ansvar	8
Referenser	10

Plan för studie- och yrkesvägledning

- Rektors plan?

Aktivitetsplan - studie- och yrkesvägledning hela skolans ansvar

Tullängsgymnasiet Sektor: RG gemensam

Läsår: 20/21

Aktiviteterna planeras utifrån resultatmålen:

A Elevernas behov av studie- och yrkesvägledning tillgodoses

B Arbetet i skolan baseras på ett normmedvetet och normkritiskt förhållningssätt

C Eleverna upplever att de har goda förutsättningar att göra väl underbyggda val inför framtida utbildning och yrkesliv

D Ökad samverkan mellan skola och arbetsliv

Beskrivning av aktivitet	Syfte	Resultatmål A, B, C, och/eller D	Årskurs	Ansvarsfördelning	Tidpunkt
Besök på universitet	Stärker valkompetensen	A och C	Åk 3	SYV med stöd av annan personal	Vt åk 3
Information och besök från Arbetsförmedlingen	Stärker valkompetensen	A och C	Åk 3	SYV och mentorer	Vt åk
Programbesök	Ökad medvetenhet hos eleven, stärker valkompetens	A,B,C	Åk 1-4	Besöksansvarig, karaktär och GG	Ht
Skolbesök	Ökad medvetenhet hos elev och vårdnadshavare, stärker valkompetens	A,B,C	Åk 1-4	Besöksansvarig, karaktär och GG	Vt